

Consiliul Concurenței recomandă contract standardizat pentru toți furnizorii pe piața de gaze naturale

Consiliul Concurenței recomandă, într-o analiză referitoare la piața gazelor naturale, un contract standard de furnizare, care să prevadă clauze și condiții unice, iar singurul parametru care poate diferi de la un furnizor la altul ar trebui să fie prețul final al gazelor naturale.

Totodată, în urma analizei, autoritatea de concurență consideră că trebuie elaborate oferte personalizate prin prețul de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii casnici, în funcție de scopul final pentru care gazele sunt achiziționate, cum ar fi prepararea hranei, încălzire și asigurarea apei calde pentru locuința sau doar asigurarea caldurii într-o casă de vacanță.

"Consiliul Concurenței mai consideră că trebuie să existe un contract standard de furnizare a gazelor naturale, care să prevadă clauze și condiții unice, singurul parametru care poate diferi de la un furnizor la altul fiind prețul final al gazelor naturale. Sugestia vizează obligativitatea ofertării unui contract standardizat de către toți furnizorii, fără a limita libertatea acestora de a utiliza alte contracte în regim concurențial în relațiile cu clienții finali casnici. O altă recomandare a autorității de concurență se referă la elaborarea de oferte personalizate prin prețul de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii casnici, în funcție de scopul final pentru care gazele sunt achiziționate, cum ar fi prepararea hranei, încălzire și asigurarea apei calde pentru locuința sau doar asigurarea caldurii într-o casă de vacanță. Însă, elaborarea și transmiterea acestor oferte personalizate nu trebuie să limiteze sub nicio formă dreptul furnizorilor de a propune în continuare clienților casnici oferte-tip de furnizare, cele două opțiuni trebuind să se aplice în paralel", se arată într-un comunicat al instituției, transmis joi AGERPRES.

În context, autoritatea de profil amintește că, după depășirea crizei energetice, se va reveni la o piață nereglementată și este necesară o informare continuă a consumatorilor casnici cu privire la elemente esențiale ale sectorului gazelor naturale (de exemplu, cu privire la rolul distribuitorilor și furnizorilor, la tipologiile de contracte de furnizare, la riscurile și beneficiile pe care le poate aduce schimbarea furnizorului).

Astfel, trebuie continuate eforturile de informare și popularizare făcute la debutul liberalizării și după expirarea măsurilor aplicabile clienților finali din piața de gaze naturale reglementate prin OUG nr. 27/2022 și trebuie organizate campanii periodice de informare publică, subliniază sursa citată.

Pe lângă realizarea unor astfel de campanii de informare, este necesar ca furnizorilor să li se impună o obligație mai clară de informare a consumatorilor casnici cu privire la drepturile și obligațiile acestora în urma semnării sau, după caz, a prelungirii contractelor. Consumatorii vor primi un rezumat al principalelor condiții contractuale, într-un limbaj concis și simplu, care ar putea include informații privind prețul total al contractului, promoțiile aplicate de furnizor, serviciile suplimentare, precum și drepturile și obligațiile clienților casnici, subliniază sursa citată.

Arătând, în ultimii ani, mai multe companii și-au abandonat clienții procedurii de transfer la Furnizorii de Ultima Instanță (FUI), autoritatea de concurență consideră că sunt necesare reglementări mai stricte pentru ca furnizorii să demonstreze că au capacitatea de a face obligațiilor față de clienții lor, indiferent de evoluțiile din piață.

Dereglementarea pieței de furnizare de gaze naturale pentru clienții casnici, începută în vara lui 2020, a condus la apariția unor oferte atractive pentru clienții români, atât din perspectiva prețurilor reduse, cât și din cea a pachetelor oferite (oferte combinate pentru gaze naturale, energie electrică, servicii conexe). Criza energetică, însă, a adus schimbări majore, impunând intervenția Guvernului (atât pe zona abia liberalizată a consumatorilor casnici, cât și pe cea concurențială a consumatorilor industriali) și arătând fragilitatea furnizorilor. Ca urmare,

este nevoie de reguli mai stricte pe piata, releva ancheta sectoriala derulata de Consiliul Concurentei pe piata gazelor naturale.

"Razboiul din Ucraina a afectat puternic piata de energie europeana, iar statul a intervenit pentru a ajuta populatia si industria în fata cresterilor istorice de pret si a volatilitatii deosebite a acestora. În acest context, procesul de liberalizare a fost întrerupt, însa, revenirea la o functionare normala trebuie sa fie o prioritate atunci când conditiile de piata o vor permite. Preturile au înregistrat o scadere, iar ajutorul pe care statul îl ofera nu va mai fi justificat", a declarat Bogdan Chiritoiu, presedintele Consiliului Concurentei.

Analiza autoritatii de concurenta arata faptul ca ofertele cu preturi atractive pentru clienti s-au mentinut pâna la jumatatea anului 2021, moment în care preturile gazelor au început sa creasca.

Conditiiile deosebit de dificile din sectorul gazelor naturale au afectat activitatea furnizorilor de gaze naturale, unii dintre acestia iesind de pe piata. Astfel, în perioada iulie 2020 - octombrie 2021, în comparatorul online cu oferte-tip de furnizare a gazelor naturale, pus la dispozitie de ANRE, au fost prezentate constant ofertele a circa 60 de furnizori. Însa, din noiembrie 2021, numarul lor a scazut gradual, ajungând ca în ianuarie 2023 sa fie prezenti cu oferte doar 27 de furnizori, iar la nivelul lunii ianuarie 2024, pe baza interogarii comparatorului ANRE, circa 15 furnizori sunt prezenti cu oferte.

În ceea ce priveste schimbarea furnizorului de gaze naturale, la finalul liberalizarii, la 1 iulie 2021, circa 57% din totalul clientilor casnici au acceptat tacit oferta comerciala a furnizorului în al carui portofoliu erau deja, fara sa își exprime o optiune în acest sens. În perioada iulie 2020 - august 2022, doar 8,7% din clientii care au schimbat regimul de furnizare a gazelor naturale au ales sa faca acest lucru încheind contracte cu alti furnizori, principalul motiv pentru procentul redus de clienti care au schimbat furnizorul fiind nivelul redus de informare a clientilor casnici.

Referitor la racordarea la sistemele de distributie a gazelor naturale, analiza Consiliului Concurentei arata ca numarul locurilor de consum aparținând consumatorilor casnici a înregistrat o evolutie crescatoare în ultimii ani. Astfel, la sfârșitul semestrului I din 2019 erau 3.671.041 de locuri de consum, iar la finalul semestrului I din 2023 numarul acestora a crescut pâna la 4.324.928, estimarile autoritatii de concurenta fiind ca la finele anului 2023, în România, erau circa 4,38 milioane de clienti casnici de gaze naturale.

"Cu toate acestea, autoritatea de concurenta a constatat ca exista o serie de bariere care încetinesc activitatea de racordare a clientilor casnici. Întrucât racordarea la sistemele de distributie a gazelor naturale este un proces complex, care implica parcurgerea multor proceduri, discutii, întrevederi si solicitari atât cu/catre operatorii de sistem de distributie si alti operatori economici autorizati, de multe ori utilizatorii finali casnici întâmpina dificultati în a-l înțelege pe deplin doar prin parcurgerea prevederilor legale. Mai mult decât atât, modificarile frecvente ale cadrului normativ care reglementeaza aceasta activitate sunt de natura a genera si mai mult incertitudine nu doar în rândul solicitantilor, ci si în rândul operatorilor care realizeaza activitati de proiectare si executie a bransamentelor necesare racordarii la sistem. Nu în ultimul rând, procesul de racordare implica cheltuieli pe care unii utilizatori nu si le permit, în urma modificarilor legislative, costurile au fost suportate de operatorii sistemelor de distributie, care au alocat sume importante pentru extinderea acestor sisteme, urmând sa își recupereze aceste sume prin intermediul tarifului de distributie. Însa, solicitantul viitor utilizator casnic este obligat sa suporte contravaloarea lucrarilor de proiectare si executie a bransamentului (care se pot dovedi a fi consistente), fiind despagubit de operatorul de sistem de distributie în limita valorii medii a unui bransament, valoarea fiind stabilita de ANRE", subliniaza documentul.

Consiliul Concurentei a constatat cresterea numarului de cereri de racordare odata cu reglementarea obligatiei de finantare a lucrarilor de racordare de catre operatorii de distributie, dar si cresterea duratei de racordare a clientilor casnici. Astfel, în contextul modificarilor frecvente ale legislatiei primare si secundare, operatorii de

distributie au fost nevoiti sa își reorganizeze activitatea si sa își adapteze procedurile interne aferente procesului de racordare, uneori derulând simultan proceduri de racordare care se încadrau în regimuri de reglementare diferite.

Varianta preliminară a analizei privind piața furnizării de gaze naturale poate fi consultată pe pagina web a institutiei, până la data de 23 februarie 2024.